

На основу члана 25. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ бр. 88/2017), а у складу са Правилником Националног савета за високо образовање о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа од 25.04.2017. године, Наставно-научно веће Факултета за спорт и туризам на седници одржаној дана 18.04.2018. године доноси одлуку којом се утврђују

СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Овим документом дефинишу се начин (стандарди) и поступци за обезбеђење квалитета рада Факултета за спорт и туризам у Новом Саду. Сви стандарди и поступци су транспарентни и доступни јавности.

Стандардима је дефинисан минимални ниво квалитета рада у свим подручјима вредновања, док се поступцима детаљно уређује поступање субјеката у систему обезбеђења и унапређења квалитета на Факултету.

ПОДРУЧЈА НА КОЈА СЕ ОДНОСЕ СТАНДАРДИ

Кључна подручја за која се утврђују стандарди и поступци су:

- ✓ правила и поступци трајног осигурања квалитета на Факултету
- ✓ квалитет студијских програма
- ✓ компетентност и педагошки квалитети наставника и сарадника
- ✓ упис студената на студијске програме
- ✓ процес учења и оспособљавања
- ✓ процес вредновања студентског рада и оцењивање
- ✓ опремљеност за образовни и научноистраживачки рад
- ✓ квалитет научноистраживачког рада
- ✓ рад библиотеке, библиотечки фонд и издавачка делатност факултета
- ✓ информатичка опремљеност и савременост информационог система
- ✓ улога студената у процесу обезбеђења квалитета
- ✓ квалитет докторских студија

ТРАЈНО ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА

У складу са сопственом мисијом и визијом о високој позицији у друштву квалитетних европских високошколских установа, као и својим стратегијским опредељењима везаним за културу квалитета, Факултет разрађује стандарде и поступке за стално и систематско праћење и унапређење квалитета својих студијских програма, кадровских и материјалних ресурса, процеса рада, те знања и способности студената. Полазну основу за стандарде које Факултет дефинише представља минимум квалитета прописаних Правилником о стандардима за акредитацију Националног савета за високо образовање Републике Србије.

Факултет за спорт и туризам се определио да у свим подручјима чији се квалитет вреднује, буде што је могуће више изнад прописаних минимума. За испуњење овог **стандарда** предвиђени су следећи **поступци**:

- Факултет утврђује јасно и подробно формулисану, јавности доступну **Стратегију** обезбеђења квалитета наставног процеса, модела управљања, ненаставних активности као и услова рада и студирања.
- Факултет формира посебну **Комисију за обезбеђење квалитета** у чијем саставу се налазе представници свих актера факултетских послова – наставници, сарадници, ненаставно особље и студенти. Ова Комисија се перманентно бави културом квалитета, креира систем квалитета, предлаже и спроводи све акције везане за обезбеђење квалитета. Комисија за сва подручје вредновања предлаже општа акта (**Правилнике**) којима се прецизно регулишу поступци спровођења и контроле квалитета.
- Наставно-научно веће Факултета разматра и усваја правилнике предложене од стране Комисије за квалитет. Ради обезбеђења континуитета процеса везаног за бригу о квалитету, Наставно-научно веће непрекидно унапређује донета општа акта (**Правилнике**) и усклађује их са реалним стањем у свим факултетским делатностима.
- На предлог Комисије за квалитет, Наставно-научно веће Факултета доноси: Правилник о обезбеђењу система квалитета, Правилник о вредновању квалитета наставног процеса, Правила о извођењу наставе, јединственој методологији распоређивања ЕСПБ и поступку провере знања студената, Правилник о полагању испита, Правилник о раду библиотеке и издавачкој делатности, Правилник о мастер студијама, Правилник о докторским студијама и друга општа акта којима је неопходно прецизно уредити процес обезбеђења квалитета. Сви Правилници којима се прописују поступци обезбеђења квалитета јавно се промовишу кроз стручна тела Факултета, Студентски парламент и објављивањем на интернет страницама.
- Студенти имају активну улогу у доношењу и спровођењу свих општих аката којима се регулишу поступци обезбеђења квалитета. Посебно је значајна оцена студената о актуелности студијских програма, квалитету наставног процеса и наставног особља. За реализацију овог поступка Комисија за квалитет саставља и стално усавршава неколико упитника као основних инструмената технике анкетирања. Анкетирање се спроводи након сваког завршеног наставног циклуса (семестра, модула, школске године...). Резултати анкетирања студената се јавно објављују и обавезно улазе у извештај о самоевалуацији факултета.

КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКИХ ПРОГРАМА

Студијски програми Факултета за спорт и туризам састављени су у складу са коресподентним програмима сродних високошколских установа Европске Уније и са захтевима тржишта у Републици Србији. Основни циљ свих студијских програма је да студентима обезбеде одговарајући фонд знања који ће им омогућити да квалитетно обављају све послове из области спорта, туризма и

психологије, а у складу са Законом о високом образовању. Ради трајног обезбеђења квалитета, Факултет сваке године на састанцима својих стручних тела (Катедра и Наставно-научно веће) преиспитује, како садржаје комплетних студијских програма, тако и програме сваког наставног предмета по на особ. Осим наставног особља, важну улогу у овом процесу имају и студенти.

За испуњење **стандарда** који се односе на обезбеђење квалитета студијских програма, предвиђени су следећи **поступци**:

- Наставници подносе извештај о раду који садржи оцену применљивости и ефикасности програма наставних предмета које реализују.
- Наставници најмање једном у две године подносе Извештај у којем спроводе компаративну анализу актуелних факултетских програма које реализују, са програмима сродних високошколских установа у земљи и иностранству.
- Студенти који су положили завршни испит, приликом доделе диплома попуњавају анкету којом оцењују квалитет студијског програма и применљивост знања стечених током студирања.
- Факултет прикупља повратне информације о запослености свршених студената на пословима за које су се школовали и о резултатима њиховог рада. У ову сврху Факултет реализује сталну сарадњу са Секретаријатима и реализује истраживачке пројекте којима се прикупљају и анализирају релевантне информације.

КОМПЕТЕТНОСТ И КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Како су наставници и сарадници кључни субјекти за обезбеђење квалитета, Факултет за спорт и туризам посебну пажњу поклања дефинисању стандарда за избор и напредовање наставног особља. Осим поштовања стандарда о броју и степену академских звања која прописује Закон о високом образовању, Факултет одређује посебне (интерне) стандарде којима се обезбеђују компетентност и педагошки квалитети наставног особља.

За испуњење **стандарда** који се односе на обезбеђење компетентности и квалитета наставника и сарадника, предвиђени су следећи **поступци**:

- Факултет даје сагласност и пропагира учешће наставника и сарадника на научним скуповим, конференцијама као и подношење пријава на учешће на пројектима од значаја за развој науке и високог образовања.
- По завршетку сваког студијског блока (семестра, модула и сл.) студенти путем анкете оцењују стручне и педагошке квалитете наставника и сарадника. Ове оцене студената узимају се као значајан критеријум за напредовање и реизбор наставног особља.

КВАЛИТЕТ УПИСНЕ ПОЛИТИКЕ

Поштујући стандарде прописане од стране Националног савета за високо образовање у вези са бројем студената и просторним ресурсима, Факултет за

спорт и туризам планира број нових студената које уписује почетком сваке школске године. Осим општих, Факултет дефинише и посебне стандарде којима прецизно креира уписну политику. Трајно опредељење Факултета за спорт и туризам је да привуче пажњу најквалитетнијих средњошколаца који пролазе пријемни испит дефинисан у складу са Законом и стандардима модерног високог школства Европске Уније.

За испуњење **стандарда** који се односе на квалитет уписне политике, предвиђени су следећи **поступци**:

- Комисија за квалитет, у сарадњи са стручним телима Факултета, конструише и сваке године побољшава технике и инструменте за процену квалитета кандидата за упис на прву годину основних студија, настојећи да кроз неколико уписних циклуса стандардизује ваљане, поуздане, објективне и дискримитивне инструменте.
- Факултет континуирано прати и упоређује резултате студирања са резултатима пријемног испита са циљем да утврди предикторе успешног студирања.
- У складу са природом студијских програма, пре свега оних који се односе на област спорта, Факултет настоји да пронађе рационалне критеријуме којима се ограниченом броју врхунских спортиста и тренера омогућава полагање пријемног испита и систем студирања усклађен са њиховим обавезама у врхунском спорту.
- Факултет настоји да пронађе најрационалнији модел уписа и система студирања на мастер студију за оне кандидате који су запослени и већ показују запажене резултате у струци (на пример: врхунски тренери и спортисти, туристички радници, менаџери, психолози и сл.).
- Наставно-научно веће Факултета све поступке везане за обезбеђење квалитета у овом подручју регулише доношењем посебних општих акта.

КВАЛИТЕТ УЧЕЊА И ОСПОСОБЉАВАЊА СТУДЕНАТА

Циљ Факултета је, да у складу са болоњским процесима, студентима омогући перманентно стицање знања током читавог студирања. С тим у вези су и настојања да се обезбеди што квалитетнији наставни кадар, што боља просторна и техничка опремљеност, као и да се омогући жива сарадња са иностраним високошколским институцијама са сличним студијским програмима. Посебну пажњу факултет поклања примени стечених теоријских знања, због чега је обавеза сваког студијског блока да обезбеди повезивање студената са предузећима (фирмама, агенцијама, клубовима, компанијама...) и локалном самоуправом и омогући стицање увида у конкретне послове које студенти могу да обављају по окончању студија.

За испуњење **стандарда** који се односе на квалитет учења и оспособљавања, предвиђени су следећи **поступци**:

- Наставници су обавезни да перманентно преиспитују и редефинишу програме наставних предмета у складу са актуелним знањима из области које се изучавају.
- Факултет је у обавези да обезбеди гостовање еминентних домаћих и иностраних стручњака запослених изван Факултета.
- Факултет је обавезан да студентима обезбеди наставну праксу из свих уже стручних предмета.
- Током читавог семестра, наставници и сарадници проверавају стечена знања студената и подстичу их на континуирано учење.
- Организовањем трибина, семинара, круглих столова, радионица и сл. подстиче се креативност студената и њихов активан однос према учењу и примени знања.
- Студенти који су положили завршни испит, приликом доделе диплома попуњавају анкету којом оцењују квалитет и применљивост знања стечених током студирања.

КВАЛИТЕТ ВРЕДНОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА СТУДЕНАТА

Један од најважнијих задатака Факултета је да обезбеди објективно и јавно оцењивање усвојених знања и способности студената. Свака оцена требало би да буде објективни показатељ реалних способности студената и да буде поуздан извор информација о сваком студенту, што је значајно за касније препоруке релевантне приликом запошљавања и наставка школовања.

За испуњење **стандарда** који се односе на квалитет вредновања и оцењивања студената, предвиђени су следећи **поступци**:

- С циљем прецизног дефинисања обавеза студената и минимума које је неопходно испунити, Наставно-научно веће Факултета дефинише општа акта којима се регулише ова материја.
- Сваки наставник има обавезу да предвиди и кроз план предмета детаљно образложи колоквијуме које студент мора да положи у оквиру својих предиспитних обавеза. Овим колоквијумима су равномерно обухваћени поједини делови градива и имају за циљ, не само да олакшају оцењивање, већ и да студенте подстакну на учење током читавог семестра.
- Факултет анализира повезаност успеха студирања са резултатима које студенти остварују током каснијег професионалног ангажовања и стручног усавршавања кроз мастер и докторске студије.
- Након полагања испита, а приликом уписа наредне године или приликом доделе диплома, студенти попуњавају анкету којом исказују свој став према објективности наставника приликом вредновања предиспитних активности и оцењивања на завршном испиту. Резултати анкета су доступни јавности и узимају се у обзир приликом напредовања и реизбора наставника и сарадника.

КВАЛИТЕТ ПРОСТОРНО-ТЕХНИЧКИХ УСЛОВА

Национални савет за високо образовање је као крајње егзактан стандард дефинисао просторне минимуме којима мора да располаже једна високошколска институција. Ти минимуми нормирани су са 4 м² по студенту за бруто простор и 2 м² за простор намењен реализацији наставе по сменама (амфитеатри, учионице, вежбаонице, лабораторије и сл.). Осим тога, под материјално-техничким условима предвиђен је и довољан број учила и наставних средстава. У односу на законске минимуме, Факултет за спорт и туризам од почетка свог рада обезбеђује студентима добру просторну и материјално-техничку подршку. Факултет из године у годину настоји да постојећу опрему увећа и осавремени набавком најмодернијег дидактичког материјала и техничких помагала.

Да би се остварило стратегијско опредељење Факултета да студентима увек пружи више од законског минимума, Факултет велику пажњу поклања квалитету просторно-техничких услова. За испуњење овог факултетског **стандарда**, предвиђени су следећи **поступци**:

- Формирање сталног фонда намењеног куповини и одржавању техничке опреме и дидактичког материјала. Фонд се пуни фиксним процентуалним делом школарине, средствима добијеним на домаћим и међународним конкурсима за научно-истраживачке пројекте, кроз уговоре о сарадњи са привредом и локалном самоуправом, као и путем донација и спонзорстава.
- По завршетку сваког студијског блока (семестра, модула и сл.) студенти путем анкете оцењују просторне и материјално-техничке услове, као и доступност расположиве опреме током студирања. Ове оцене студената узимају се као значајане смернице за будуће планирање и опремање.

КВАЛИТЕТ НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

Научно-истраживачки рад је, поред реализовања наставе, други академски процес везан за суштинско функционисање високошколских установа. Факултет за спорт и туризам определио се да упоредо са унапређењем наставног процеса, велику пажњу поклони научно-истраживачком раду. Испуњавајући високе стандарде, прописане од Министарства просвете, Факултет је акредитован као научно-истраживачка институција и уведен у регистар као референтна научна установа. На тај начин створени су административни услови да Факултет за спорт и туризам, равноправно са свим осталим универзитетским јединицама у земљи, користи буџетска средства кроз реализацију истраживачких пројеката. С циљем да створи што боље материјалне услове за научни рад, Факултет је опремио истраживачку лабораторију која пружа квалитетне услове за бављење научним радом, не само наставника, већ и студената. На тај начин се реализује јединство образовног и научно-истраживачког рада. Стварајући услове за објављивање истраживачких резултата наставника, сарадника и студената, научно-стручни часопис Тимс *Acta* (M52) је, од 2007. године, званична публикација Факултета за спорт и туризам из Новог Сада која излази два пута годишње.

За остварење дефинисаних **стандарда** у подручју научно-истраживачког рада, предвиђени су следећи **поступци**:

- Факултет са научним пројектима конкурише за средства код републичког Министарства просвете као и Покрајинских секретаријата. Пројектима, осим учешћа наставника и сарадника, мора бити предвиђено и учешће студената, пре свега са мастер и докторских студија.
- Наставници и сарадници су обавезни да редовно саопштавају резултате свог научно-истраживачког рада кроз објављивање научних чланака у референтним домаћим и међународним часописима, као и на седницама својих органа.
- Студенти докторских студија су обавезни да у току студија објаве научне радове из научних области уписаних докторских студија.
- Кроз реализацију програма функционалне дијагностике, факултетску лабораторију је неопходно што више приближити грађанима и тако остварити јединство наставног и научно-истраживачког процеса са праксом. У овим програмима потребно је ангажовати што већи број студената, нарочито оних са мастер и докторских студија.
- Набавком нове опреме обезбедити високу прецизност мерења и усклађеност технологије са савременим истраживачким токовима. Будући да ће део послова научно-истраживачке лабораторије бити реализован у комерцијалне сврхе, очекују се и одређена средства из различитих фондова (домаћих и иностраних) предвиђена за научне пројекте, те је на основу наведеног неопходно је основати стални фонд за одржавање и технолошко обнављање лабораторије.

КВАЛИТЕТ БИБЛИОТЕКЕ И ИЗДАВАШТВА

Библиографски извори (уџбеници, скрипта, часописи, електронске базе и сл.) представљају базичне академске ресурсе неопходне за достизање високог квалитета учења и усавршавања. Факултет за спорт и туризам се својом Стратегијом обезбеђења квалитета обавезао да студентима обезбеди високе стандарде у овом подручју вредновања. Као примарни задатак за наставнике, у процесу обезбеђивања квалитетних библиографских извора, дефинисана је обавеза издавања уџбеника и скрипти у складу са болоњским стандардима. Комисија за квалитет, у сарадњи са студентима и библиотекаром, перманентно прати квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса.

За **остварење** дефинисаних **стандарда** у подручју библиотекарства и издаваштва, предвиђени су следећи **поступци**:

- Факултет обезбеђује посебан простор (библиотеку са читаоницом) за одлагање књига и њихово коришћење од стране наставног особља и студената.
- У току радног времена библиотеке, запосленима и студентима су на располагању сви ресурси.

- Послове библиотекара обавља стручно и компетентно лице са положеним библиотекарским стручним испитом.
- Комисија за квалитет, на предлог библиотекара, на крају сваке школске године саставља предлог мера за унапређење рада библиотеке (повећање библиотечког фонда, систем рада, електронска издања, и сл.).
- Сваки наставник је обавезан да за предмет који води припреми уџбеник и другу одговарајућу литературу за извођење наставе. Осим основне, наставници су обавезни да студентима припреме и ширу литературу о области коју изучавају.
- Библиотека се прикључује у мрежу универзитетских библиотека Републике Србије, а преко електронских ресурса (типа библиотечких база *Cobis*, *Cobson*, *Black-Well*, *Proquest* и сл.) обезбеђује корисницима коришћење виртуелних библиотека и преглед водећих научних часописа.
- За осавремењивање простора и библиотечког фонда, у буџету Факултета су предвиђена стална средства.
- Сви послови, права и обавезе везане за библиотекарство и издаваштво, Факултет уређује доношењем општег акта.

КВАЛИТЕТ ИНФОРМАЦИОНИХ СИСТЕМА

Ради достизања високих информатичких и комуникацијских стандарда, Факултет за спорт и туризам се трајно определио за усклађивање својих материјално техничких ресурса са највишим актуелним достигнућима. Све факултетске просторије су опремљене врхунском информатичком опремом. Студентима је омогућено да коришћењем рачунара осавремене свој начин учења и квалитетно припреме све своје предиспитне обавезе (напишу семинарске радове, претраже релевантне базе података, размене електронску пошту и сл.). Факултет значајна средства улаже и у информатичку подршку ваннаставним службама, пре свега служби за студентска питања и архиви. Комисија за квалитет, у сарадњи са наставником и сарадником на предмету Информатика перманентно контролише квалитет информационог система и ради на његовом унапређењу.

За остварење дефинисаних **стандарда** у подручју информационих система, предвиђени су следећи **поступци**:

- Запосленима и студентима је на располагању довољан број рачунара и пратеће опреме током сваког радног дана.
- Сви рачунари на факултети су умрежени у јединствен систем и имају непрекидни приступ интернету.
- Факултет запошљава високо специјализовану особу на пословима информатичара и администратора мреже.
- Факултет има свој интернет сајт преко којег се омогућава детаљно информисање студената и јавности о свим пословима, пројектима, резултатима рада, јавним одбранама докторских дисертација, семинарима итд. Факултетски сајт је линком повезан са кључним институцијама и стручним асоцијацијама у земљи и иностранству.

- Све просторије у којима се реализује настава опремљене су врхунским рачунарима повезаним на интернет и фиксним видео пројекторима.
- Студенска служба је опремљена врхунским софтвером за електронско пословање који омогућава квалитетно вођење евиденције, лаку контролу свих база, брзу анализу успеха студирања, једноставно издавање докумената и електронску комуникацију са студентима (пријављивање испита, плаћање школарине, питања, одговори и сл.).
- За осавремењивање информатичке опреме у буџету Факултета су предвиђена стална средства.
- На крају сваке школске године студенти се путем анкете изјашњавају о квалитету информационих система и оцењују доступност и сврсисходност расположивих ресурса.

УЛОГА СТУДЕНАТА У ПРОЦЕСУ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

Будући да високошколске установе, пре свега постоје због студената, у систему обезбеђења квалитета Факултет за спорт и туризам значајну улогу даје студентима који се организују преко Студентског парламента. Мишљења и оцене студената се узимају као релевантни критеријуми квалитета у свим подручјима вредновања.

Квалитет **стандарда** везаног за улогу студената у процесу самоевалуације, обезбеђује се следећим **поступцима**:

- Студенти имају свој Парламент који се редовно састаје и расправља о свим питањима везаним за рад факултета.
- Студенти имају своје представнике у одређеним органима Факултета.
- Путем анкета које се периодично спроводе на Факултету, студенти се изјашњавају о квалитету свих подручја вредновања, а њихове оцене значајно утичу на креирање система обезбеђења квалитета. Оцене студената се посебно уважавају приликом оцене квалитета студијских програма и приликом напредовања и реизбора наставника и сарадника.

КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

Квалитет докторских студија се обезбеђује кроз унапређење научно-истраживачког рада, постизање научних способности студената, унапређење садржаја студијских програма докторских студија, као и кроз сталну проверу циљева програма докторских студија.

За испуњење **стандарда** који се односе на обезбеђење квалитета докторских студија, предвиђени су следећи **поступци**:

- Завршетком студија након одбране докторске дисертације, студенти попуњавају анкету којом оцењују квалитет студијског програма и применљивост знања стечених током студирања.

- Факултет прикупља повратне информације о запослености свршених студената на пословима за које су се школовали и о резултатима њиховог рада. У ову сврху Факултет реализује сталну сарадњу са Секретаријатима и реализује истраживачке пројекте којима се прикупљају и анализирају релевантне информације.
- Факултет обезбеђује довољан број компетентних наставника, запослених на Факултету, за реализацију наставних предмета, као и довољан број ментора за израду дисертације.

**Председник
Наставно-научног већа**

Проф. др Душан Перић